

Izšla vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravnški prostori:
2657 South Lawndale Ave.
Office of Publication:
2657 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

LETO—YEAR XXXVII Cena lista je \$6.00 Entered as second-class matter January 16, 1933, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. CHICAGO 23, ILL., PONEDELJEK, 12. MARCA (MARCH 12), 1945 Subscription \$6.00 Yearly ŠTEV.—NUMBER 50 Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 4, 1918.

Američani zasedli osem mest na vzhodni strani reke Rene!

Enote prve armade se združile s tretjo armado pri Brohlu in Andernachu. Nemška sila okrog 150.000 vojakov v pasti. Essen in druga industrijska mesta v Porenju bombardirana.—Rusi zasedli polovico Kuestrina, trdnjavskega mesta ob reki Oder, in čez 200 naselbin v Pomeraniji.—Ameriške čete invadirale nadaljnji filipinski otok. Nov bombni napad na Tokio. Britske in indijske čete udrle v Mandalaj

PARIZ, 12. marca.—Kolone prve ameriške armade so zasedle mesto na vzhodni strani reke Rene in ustanovile nova močišča na devet milj dolgem in tri milje širokem pasu ozemlja, poročajo časniki agentura Associated Press.

Nemška in zavezniška poročila cmenjajo ljute blike. Mostiča, katere drže ameriške sile, se raztezajo od Honneffa na severu do Hoenningena na jugu. Bitke v Honneffu, ki je pod kontrolo ameriških čet, se nadaljujejo.

LONDON, 12. marca.—Rusi so okupirali polovico Kuestrina, trdnjavskega mesta ob reki Oder, 38 milj vzhodno od Berlina. Nemška vojaška posadka je obkrožena in v nevarnosti uničenja.

Berlin je priznal, da Rusi držijo pozicije ob reki Oder na obeh straneh Kuestrina.

Maršal Stalin je v povelju dneva naznanil padec Lauenburga, zadnje nemške trdnjave v severovzhodni Pomeraniji. To je važno železniško in cestno križišče, 30 milj zapadno od Gdynje, blizu poljske mornarične baze.

MANILA, FILIPINI, 12. marca.—General Douglas MacArthur je naznanil invazijo otoka Mindanao in okupacijo štirih mest. Invazija je sledila bombardiranju japonskih pozicij na obrobju z morja in iz zraka. Japonci so se morali pod pritiskom ameriških sil umakniti v hribe.

PARIZ, 10. marca.—General Courtney H. Hodges, poveljnik prve ameriške armade, je poslal nadaljnje oklopne in pehotne kolone čez železniški most Ludendorff na Reni na vzhodno stran te reke. Američani so zavzeli ta most pri Remagenu brez odpora s strani nemških sil zadnje srede. Remagen leži 25 milj južno od Kolna, četrtega največjega nemškega mesta, ki je v ameriških rokah.

Glavni zavezniški stan poroča, da so se enote prve ameriške armade združile z enotami tretje ameriške armade in da bodo slednje kmalu prekoračile Reno v bližini Koblenza. Ostanke desetih nemških divizij, okrog 150.000 vojakov, se nahajajo v pasti v sektorju ob Reni, ki se razteza do belgijske meje.

Kolone prve armade so okupirale Bonn in Bad Godesberg. Zavezniški zdaj kontrolirajo 118 milj dolg pas ozemlja na zapadni strani Rene od Koblenza do holandske meje.

Enote prve ameriške armade so se združile z enotami tretje armade pri Brohlu in Andernachu, osem in trinajst milj južno vzhodno od Remagena. Enajsta oklopna divizija tretje armade je zasedla Brohl in Andernach in pridrla enajst milj daleč.

Poročilo pravi, da so oddelki prve ameriške armade zasedli ozemlje v obsegu 50 kvadratnih milj na vzhodni strani Rene. Nemški odpor proti prvi ameriški armadi, ki je udrila čez most na vzhodno ozemlje ob Reni, in tretji, ki se vali proti Koblenzu, je klotičen. Samo ena nemška oklopna divizija se je nahajala na vzhodnem bregu Rene, ko so kolone prve armade zavzele most Ludendorff in se začele valiti na drug stran.

Enajsta divizija tretje armade je ušla štiri tisoč sovražnikov pri Brohlu. Med ujetniki so poveljnik nemške kolone in člani njegovega štaba.

Vinson uveljavil mezdne restrikcije

Reklasifikacija delavcev in uposlitve

Washington, D. C., 10. marca.—Fred M. Vinson je v svoji zadnji odredbi kot direktor ekonomske stabilizacije določil definitivne mezdne restrikcije, ki bodo ovirale Williama H. Davisa, njegovega naslednika, pri reševanju problemov. Davis je bil načelnik vojnega delavskega odbora.

Roosevelt je imenoval Vinsona za načelnika korporacije za rekonstrukcijo financ. Ta je bila ločena od trgovinskega departamenta, čigar načelnik je Henry A. Wallace. Vinson je bil večkrat v konfliktu z Davisom o mezdni vprašanji.

Najvažnejša restrikcija v odredbi se tiče reklasifikacije delavcev in uposlitve. Zvišanje plače je omejeno na štiri cente na uro za delavce na drugem šihitu, za one na tretjem pa na osem centov. To je deloma v soglasju s standardi vojnega delavskega odbora.

Admiral Nimitz v Washingtonu

Ustanovitev novega poveljstva na Pacifiku

Washington, D. C., 10. marca.—Admiral Chester W. Nimitz, vrhovni poveljnik ameriške vojne mornarice na Pacifiku, se je po enem letu odsotnosti nepriskakovano vrnil v Washington. On je konfiriral s predsednikom Rooseveltom in admiralom Kingom, načelnikom štaba bojne mornarice.

Nimitz je na sestanku s časnikarji dejal, da je Japonska izgubila polovico svojega bojnega brodogradnje in skoro vso trgovsko mornarico. Dalje je rekel, da člani generalnih štabov razpravljajo o načrtu glede ustanovitve novega vrhovnega poveljstva vseh ameriških oboroženih sil na Pacifiku.

Mnenje prevladuje, da bo vrhovno poveljstvo dobil general Douglas MacArthur ali pa general George C. Marshall, šef generalnega štaba. Pozicija bo sličala oni generala Dwighta Eisenhowerja, vrhovnega poveljnika zavezniških sil v Evropi.

"Jeklen obroč, ki ga tvorijo naše sile na morju, kopnem in v zraku, okrog Japonske se zožuje," je rekel Nimitz. "Japonci so dobili strahovite udarce in nadaljnji pridejo. Enote naše bojne mornarice se neovirano kretno po Pacifiku in lahko gredo, kamor hočejo."

Na vprašanje časnikarjev, kakšno vlogo bo igrala britska mornarica v operacijah na Pacifiku, je Nimitz odgovoril, "da je to še tajnost. Ob pravem času bo šla v akcijo in pripomogla k porazu Japoncev. Kako in kje bo zaposlena, ne morem razkriti, ker bi bile informacije v korist Japoncem."

Delegacija pomožne organizacije v Rimu

Rim, 10. marca.—Člani delegacije administracije Združenih narodov za pomoč in obnovo so dospeli v Rim, kjer konferirajo s italijanskimi avtoritetami o pomožnem načrtu. Detajli tega niso bili razkriti, doznava pa se, da določa pomoč v živilih in drugih potrebščinah v vrednosti \$50.000.000.

KONFERENCA AMERIŠKIH DRŽAV ZAKLJUČENA

Državni tajnik Stettinius povečuje uspehe VOJNI ZLOČINCI NE DOBE ZAVETJA

Mexico City, 10. marca.—Konferenca reprezentantov dvajsetih ameriških držav, na kateri so se vršile razprave o problemih vojne in miru, kakor tudi o ekonomskih in političnih problemih ter kooperaciji, je bila zaključena v atmosferi navdušenja.

Ameriški državni tajnik Edward R. Stettinius je povečeval dosežene uspehe in dogovore ter naglasil, da bodo ti pripevali konferenci Združenih narodov, ki se prične 25. aprila v San Franciscu, Cal. On se je zahvalil mehiškemu ljudstvu in vladi za gostoljubnost in pohvalil Ezequela Padillo, mehiškega zunanjega ministra, ki je predsedoval konferenci. "Padilla je ponovno demonstriral, da je velik državnik in rodoljub s širokim obzorjem," je rekel Stettinius. "On je vliil navdahnjenje in pogum ljudstvom držav zapadne hemisfere."

Stettinius je predložil resolucijo z zahvalo mehiški vladi in ljudstvu, katere je bila soglasno sprejeta. Glavni uspehi, doseženi na konferenci, so:

Deklaracija o ustanovitvi ustroja za preprečitev agresije in kolektivno zaščito.

Ekonomske dogovori z garancijami vzajemne kooperacije.

Reorganiziranje Vseameriške unije in zagotovila, da bodo vse latinske republike imele besedo na konferenci Združenih narodov v San Franciscu.

Formula glede povratka Argentine in družino ameriških držav.

Zaključki glede ojačanja in reorganiziranja medameriškega sistema in prevzetja odgovornosti v območju mednarodne organizacije za vzdrževanje in zaščito miru.

Reprezentanti ameriških držav so soglasno sprejeli resolucijo, da noben ošišeni vojni zločinec, uradnik ali agent, ki je grešil proti civilizaciji v tej vojni, ne sme uiti zaslužni kazni ali dobiti zavetja v teh državah.

Raztegnitev konskripcije v Nemčiji

Registracija moških za vojaško službo

London, 10. marca.—Nemške vojaške avtoritete so uveljavile nov dekret glede raztegnitve konskripcije in registracije vseh moških v starosti 16 do 62 let za vojaško službo. Vsi ti se morajo prijaviti v uradih v enem tednu.

Dekret je objavila nacijska časniška agentura DNB. Ta trdi, da mnogo oseb išče zavetja v notranjosti Nemčije, da se uradniki in delavci pustili prostore uposlitve in da so vojaki odrezani od svojih enot, kar povzroča kaos in zmešnjavo.

"Dopusti za one, ki so izvršili junaške čine v obrambi države, bodo preklicani," pravi naznailo. "Izjeme bodo veljale le za ranjene in pobabljenе vojake. Vsi člani armade, ki niso pri svojih enotah, med temi oni, ki so na dopustu, se morajo takoj registrirati pri avtoritetah. Registrirati se morajo tudi vse osebe, ki so zapustile svoja bivališča po prvem januarju tega leta. Za one, ki bi se skušali izogniti dolžnosti, so določene težke kazni. Dezertirji bodo obsojeni v smrt."

Domače vesti

Oblak
Chicago.—Glavni urad SNPJ je 8. marca obiskal star Čikažan Emil E. Hraat iz Washingtona, D. C., odkjer je prišel na kegljaški turnir društva Pioneer 559 SNPJ.

Smrtina poškodeba
Barberton, O.—Dne 26. febr., ko je šel Peter Purger domov z dela preko ceste, ga je zadel avtomobil in ga tako poškodoval, da je drugi dan umrl. Pokojni je bil član društva 48 SNPJ in samostojnega društva Domovina. Zapušča ženo in dve odrasli hčeri. Star je bil 55 let in doma iz vasi Mackolje, Istra.

Iz Clevelanda
Cleveland.—Dne 5. marca je v Euclidu umrla Mary Kraševac, stara 60 let, v Ameriki 45 let in članica SDZ in SZZ. Zapušča štiri hčere in šest vnukov.—V Franciji je 16. jun. padel Pfc. John Udovic, o katerem je bilo prvotno poročano, da je pogrešan. Zapušča ženo, šestmesečno hčerko, očeta, sedem sester in brata v vojni na Filipinih. Star je bil 22 let, v armadi od oktobra 1942 in preko morja od januarja 1944.—V Luksemburgu je bil 19. dec. ranjen Pfc. Frank Zorko, star 23 let in sin družine Anton Zorko iz Collinwooda. Zdravi se v Angliji. V armadi je od aprila 1943 in preko morja od lanskega avgusta.—Iz nemškega ujetništva se je oglasil Pfc. Edward A. Tomazin, ki je bil prvotno naznanjen kot pogrešan.—Pri družini John Menart so se oglasile vile rojenice in pustile dvojčka, punčko in fantka.—V bolnišnico Glenville je bil odpeljan Donald Znidaršič, sin Louisa Znidaršiča iz Euclida, ki je bil operiran na slepiču.

Poljski list kritizira zavlačevanje

Nujnost formiranja nove vlade

London, 10. marca.—Jutro Polski list bivšega poljskega premierja Stanisława Mikolajczyka, kritizira zavlačevanje ustanovitve nove poljske vlade. Objavil je uvodnik s trditvijo, da Poljska ne bo reprezentirana na konferenci Združenih narodov v San Franciscu, če ne bo kmalu ustanovljena nova vlada v smislu zaključka "velike trojice" na konferenci v Jalti na Krimu.

"Poljska je upravičena do reprezentacije na konferenci v San Franciscu," pravi uvodnik. "Ona je udeležena v sedanjih, vojni polg tega pa je sosed Nemčije. Kot taka mora imeti besedo pri odločitvah glede usode in bodočnosti Nemčije po porazu Hitlerjevih legij."

List opozarja na izjavo britskega zunanjega ministra Edena, katero je podal v parlamentu. On je dejal, da bo v zelo več tednov in morda mesecev, preden bo formirana nova poljska vlada.

Eksekucija ameriškega vojaka v Angliji

London, 10. marca.—Ameriški vojak Karl Gustav Hulten je bil obsojen na doživljenjsko jeitnišnico Pentonville. On je bil prvi ameriški vojak, ki je bil obsojen v smrt zaradi umora G. Heatha, voznika taksija v Londonu. Gledališna plesalka Elizabeth Jones, ki je bila s Hultenom, ko je oropal in umoril voznika, je bila tudi obsojena na smrt, pozneje pa je bila pomiloščena v dosmrtno ječo.

Clani čehoslovaške vlade zapustili London

London, 10. marca.—Nekateri člani čehoslovaške ubežne vlade so zapustili London in odleteli v Moskvo, kjer bodo čakali prihoda predsednika dr. Edwarda Beneša. Nekaj dni bodo ostali v

Povojna revizija sklenjenih paktov

Senator Vandenberg pojasnil stališče

Washington, D. C., 10. marca.—Senator Vandenberg, republikanec iz Michigana, je predlagal revizijo paktov in političnih zaključkov, sprejetih v vojnem času, preden bodo končni mirovni pogoji sestavljeni. Vandenberg je član ameriške delegacije, ki se bo udeležila konference Združenih narodov v San Franciscu, Cal., prihodnji mesec.

Senator je v svojem govoru pojasnil svoje stališče glede usode in bodočnosti Poljske. Dejal je, da se strinja z deklaracijo britskega zunanjega ministra Edena v parlamentu, da morajo zavezniški skrbeti, da bo Poljska dobila reprezentativno vlado.

"Moja iskrena želja je, da se vsi pakti in zaključki, sprejeti pod pritiskom vojne, revidirajo," je dejal Vandenberg. "Priti morajo na razpravo na mirovnih konferencah. Realne krivice, ki lahko provocirajo nove konflikte, je treba odpraviti."

Odbor avtne unije šteje glasove

Odločitev o protistavkovnem zagotovitlu

Detroit, Mich., 10. marca.—Odbor unije združenih avtnih delavcev, včlanjen v Kongresu industrijskih organizacij, šteje glasove članov o vprašanju, ali naj delavci držijo zagotovitlo, da ne bodo stavkali, dokler traja vojna. Voditelji delavskih organizacij so dali to zagotovitlo predsedniku Rooseveltu po zahodu nem japonskem napadu na Pearl Harbor.

Odbor tvori devet članov. Ti so doslej prešli okrog 300.000 glasovnic. To je komaj začetek, ker ima unija čez milijon članov. Neki član odbora je izjavil, da bo večina članov glasovala, da zagotovitlo še nadalje ostane v veljavi.

Voditelji delavskih organizacij so dali zadevno zagotovitlo Rooseveltu v smislu sporazuma, da bo federalna vlada ustanovila učinkovit ustroj za mirno izravnavo sporov, ki se pojavijo med delavci in delodajalci. Ta ustroj je vojni delavski odbor.

Mnogi trdijo, da vojni delavski odbor ni izpolnil pričakovanj. Njegov delokrog je bil omejen zaradi akcij drugih federalnih agencij in uradnikov, ki tiče mezde na določeni točki, na drugi strani pa niso podvezeli odločnih korakov za ustavitve dviganja cen in naraščanja draginje.

Tekstilni delavci bodo glasovali o stavki

Charlotte, N. C., 10. marca.—Okrog 100.000 delavcev, uposlenih v tekstilnih tovarnah v južnih državah, bo glasovalo o okličenju stavke 18. marca. Glasovanje je naznanil Emil Rieve, predsednik tekstilne unije. On je dejal, da tekstilni delavci v južnih državah morajo garati za nižje plače kot oni v vzhodnih in severnih državah.

Delegacija ameriških uradnikov v Moskvi

Moskva, 8. marca.—Delegacija Zveze ameriških uradnikov je dospela v Moskvo. Njen namen je razkiranje svobode tiska. Člani delegacije so Carl Ackerman, Wilbur Forrest in Ralph McGill.

Moskvi, nakar bodo odpotovali v Košice, čehoslovaško mesto, kjer bo formirana nova vlada. Ko bo Praga osvobodena, bodo člani vlade odpotovali v prestolnico.

NACIJI ZAPUŠČAJO POTAPLJAJOČO SE LADJO

Hitler priznal, da je Nemčija izgubila vojno

JAPONSKA OBDOLŽENA IZDAJSTVA

Stockholm, Švedska, 10. marca.—Podgane že beže s potapljačje se ladje nacijske države. Vodilni nacija izrekajo obdolžitve in protibodolžitve v tragični konfuziji, ki je zajela Nemčijo kot posledica udarcev, katere dobivajo njene sile na vseh frontah. Ta slika je razvidna iz poročil v švedskih listih.

V Stockholm dospela poročila pravijo, da se Hermann Goering in zunanji minister Joachim von Ribbentrop nista udeležila tajne seje nacijskih fanatikov, katero je sklical Hitler. Opa sta osumljena dezertacije in prišla sta na listo gestapovcev.

Hitler je na tej seji priznal, da je Nemčija že izgubila vojno. Krivdo je zvalil na "izdajalce". Ti so mu dajali napačne in zavajalne informacije 1. 1940 in 1941 ter pretiravali potežkoče glede invazije Anglije, kakor tudi falsificirali poročila o udarnosti in močnatosti sovjetskih oboroženih sil. Ti so tudi odgovorili za izgubo 300.000 najboljših nemških vojakov, armade ubitega maršala Rommela, na bojiščih v Afriki. Japonska je izdala nacijsko Nemčijo, ker ni invadirala Rusije pred štirimi leti.

Nemški diktator je na tajni seji razkril nemške izgube v tej vojni. Te znašajo 12.500.000 moč—6.300.000 ubitih, 3.000.000 težko ranjenih in 3.200.000 ujetih. "Rusial sem števil največje zarote," je zagotovil, "vse tekel Hitler. "Odločil sem se, da pustim samo razvaline, podgane in epidemije boljševikom, židom in plutokratom. Bog naj mi pomaga, kar bom storil v zadnjih osmih dneh sedanje vojne."

Hitlerjev zadnji ukaz nacijskim fanatikom je, da morajo požgati in razdejati vso Nemčijo tako, "da bodo jaltski razbojniki našli samo razvaline in smrt, ko bo država poražena. Nemčija mora pasti v plamenih."

Britska vojaška misija v Grčiji

Levičarji izpolnili pogoje dogovora

Atene, Grčija, 10. marca.—Člani britske vojaške misije so dospeli sem iz Italije in krajev Srednjega vzhoda, pravi uradno poročilo. Nekateri izmed teh bodo vodili posebne kole in vezbali grške častnike.

Grški vojni minister je naznanil, da bodo enote grške narodne garde in britske čete poslane v kraje pod okupacijo levičarskih sil in prevzele odgovornost za vzdrževanje reda.

Druga vest pravi, da je premier konferiral z reprezentanti levičarjev v Varkisu. Slednji so izjavili, da so levičarji izpolnili pogoje v Atenah sklenjenega dogovora, ki je rezultiral v končanju civilne vojne. Eden pogojev je bil, da morajo levičarji izročiti orožje poveljstvu redne grške armade.

Podmornice potopile 12 japonskih parnikov

Washington, D. C. 10. marca.—Mornarični departament poroča, da so ameriške podmornice potopile nadaljnjih dvanajst japonskih parnikov in ladij na Pacifiku v zadnjih dneh. Med temi sta bili dve bojni ladji. Od napada na Pearl Harbor so ameriške podmornice potopile 1057 japonskih parnikov in ladij.

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENTGLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE
JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Združene države (raven Chicago) in Kanado \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za četrt leta; za Chicago in okolice Cook Co. \$7.50 za celo leto, \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$8.00. Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year, Chicago and Cook County \$7.50 per year, foreign countries \$8.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru.—Rokopisi dopisov in nenarodnih člankov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil poštnino.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Glasovi iz
naselbin

POROČILO ZASTOPNIKA

Hermine, Pa.—To moje potovanje se prične v Belle Vernonu, Pa., in konča v Morgantownu, W. Va. Predno pa nadaljujem z opisovanjem tega potovanja, moram poročati nekatere stvari, ki sem jih pozabil omeniti v zadnjem dopisu.

Pozabil sem omeniti, da je odšel k mornarici tudi drugi sin družine Augustin iz Imperiala. Tudi njegov brat služi pri mornarici. Dan pred odhodom sta šla z materjo po opravkih v Carnegie in sta tudi mene peljala, ker sem šel v tisto smer. Mladeniču želim, da bi se kmalu srečno povrnil domov. Pozabil sem omeniti tudi naselbini West Newton in Center, Pa. V West Newtonu so ponovili Proletarca Tone Kovačič, Oberman, Shink, Rudy Kreč. Zadnji je pohvalil list.

Ko sem videl slike sinov Korbarjeve družine iz Versaillesa pri McKeesportu, sem se spomnil, da sem pri tej družini prenočeval ter ogledoval slike mladih vojakov.

V Bessemerju so ponovili Prosveto Siflar, Siflar in Siflar (?). Pinter in Skerl, kjer sem prenočeval. Rojakinja Vehar pa je ponovila Proletarca. Skoro vsi so kupili tudi Družinski koledarje. V North Bessemerju pa sta ponovila Proletarca Pivik in Klemenc. Kakor povsod, tako imajo stari sinove v službi Strica Sama tudi v teh naselbinah.

Ko sem bil v Bridgevillu, sem našel na starega znanca Franka Straha, kateri je živel dolgo časa pri Luzernu ali Hill Stationu, sedaj pa živi v Bridgevillu, kjer je kupil od rojaka Nemaniča lepo hišo. On je tudi ponovil Prosveto.

Morda sem še kaj pozabil v zadnjem dopisu. Rojaki mi naj oprostite, bom pa drugič več poročal.

Sedaj pa bom malo opisal moje potovanje v naselbinah ob reki Monongahella. V Belle Vernonu sem najprej obiskal Lojza Resnika, kateri mi je plačal za poslano mo koledarje. Dobro sem opravil pri Samu Debelaku. Ponovil je Prosveto za celo leto prav tako Proletarca ter dal dolar v Proletarčev tiskovni sklad. Seveda, kupil je tudi Družinski koledar. Obiskal sem tudi Tegelnove, ki so si tudi zgradili svoj dom v Belle Vernonu, toda nisem našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsville sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

V Brownsvillu sem se zopet ustavil pri Kozlevčarjevih. Družina ima dosti prostora za prenočišče, kajti hčer se je omožila z nekim vojakom in sedaj živi v tistem mestu, kjer je on našel nikogar doma razen dekca, ki je prišel iz šole in povedal, da oče in mati delata ir bosta prišla domov šele ob polnoči. Seveda, v Belle Vernonu nisem mogel tisti večer prenočevati, ker moral sem se še podati v Brownsville. Naročnino na Prosveto pa sem vseeno prejel. Hvala! Obiskal sem še nekaj drugih rojakov, med njimi tudi Jeralo, toda povedali so mi, da se nahaja v bolnišnici, kjer si zdravi oči. Mož se boji, da ne bi oslepel. Upam, da kmalu ozdravi. Njemu je umrla žena in sedaj živi s hčerjo.

stavljen. Za govorjenje smo imeli dosti časa. Joe mi je pripovedoval, da se je trudil nekaj mesecev, predno mu je dala premogovna družba odpustnico od dela, da si je potem lahko dobil delo v naselbini, kjer živi. Na ta način si prihrani 14 milj pota vsak dan. Tudi Kozlevčarjevi so ponovili Prosveto in kupili Družinski koledar. Prihodnji dan sem se oglasil na Vesta 5, pri Jacku Balohu, toda za naročnino sem bil že prepozno, kajti v tej kempu so samo trije Slovenci, katere poznam, ter mladi Primožič, ki imajo starše v Adah.

V Frederiktownu tudi nisem dosti opravil. Tamkajšnje društvo je imelo veliko Družinskih koledarjev. Prosveto pa je ponovila rojakinja Rožanc, v Clarksvillu pa je ponovila Prosveto in Proletarca Frank Zupančič. Proletarca so ponovili tudi Lapanja, Frank Albrecht in rojakinja Gorishek, katere vsi trije sinovi služijo Strica Sama in so vsi zdravi.

Tisti dan sem veliko prehodil in le s težavo prišel do Zoričevih v Crucible pri Rices Landingu, kjer sem prenočeval. Tudi oni so ponovili Proletarca, Kajbež pa Prosveto. Pri drugih rojakih sem oddal oz. prodal nekaj koledarjev. Drugo jutro sem se zopet napotil proti reki in preko nje v Isabello, kjer sta ponovila naročnino na Prosveto rojaki Svigel in rojakinja Škodaj. Od tam pa sem se odpeljal z vlakom proti Adah. Pomnil sem se nekaj časa v tej naselbini in Palmerju, nato pa sem se odpeljal z busom preko Edenborna v Masontown. V Adah sem prodal nekaj koledarjev. Iz te naselbine se je zopet izselila v Clevelandu dobra družina Abramovič. Brat Abramovič je bil veliko let blagajnik pri društvu SNPJ. Sedaj živi na St. Clair avni., blizu Slovenskega narodnega doma. Rojakinja Abramovič je zelo zgovorna žena in pri SND v Clevelandu bodo lahko imeli dobro pomočnico.

V Edenbornu je ponovila Prosveto rojakinja Juršič. Ona je le vedno vdova, sicer pa ji pomagajo hčere, ki delajo v Clevelandu. Charles Kerin pa je ponovil Proletarca, hčer pokojne rojakinje Gerden pa Prosveto za starega rojaka, ki se nahaja pri njih na stanovanju.

V Masontownu je rojak Volk ponovil Proletarca, nato pa je šel z menoj k rojaku T. Strežaju, katerega sva pridobila, da se je naročil na Proletarca. Volkov set je bil prav na dopustu. On je sin L. Oblaka. Tudi žena je ponovila Prosveto. Pri vojakih imajo dva sinova in eden je mehanik. Tudi John Slance je ponovil Prosveto. Valenček v W. Masontownu pa je umrl. Umrl je tudi moj prijatelj Luka Žaube iz Nemaolina. Bil je zelo mirnega značaja. Slišal sem, da bo umrl tudi Žaubev sin, ki je dobil pri vojakih neko bolezen. Služil je pri sanitetcih, toda ni imel dovolj močnih živcev, da bi mogel prenesti vse, kar je videl.

V Grays Landing sem prišel že pozno ponoči, vendar pa sem se obiskal M. Danilica iz Krede pri Kobaridu, kateri ima še hčere

doma, ako so še žive. Ponovil je Prosveto za celo leto. Ker pri Zadelovih niso bili več pokonci, sem dobil prenočišče pri rojaku Cegljarju. Tudi on ima sinove pri vojakih že precej časa. Padel pa je na bojišču sin Franka Zadelja, kateri ima gostilno, kakor sem že zadnjič omenil.

Drugi dan sem obiskal Albina Uleta, kateri je ponovil Prosveto. Od tam pa sem se odpeljal v Pt. Marion, na goro Kalvarijo k pečarjem. Ne vem pa, ali je Tone Zupančič še vedno pečlar ali ne, kajti kupil je hišo neke druge. Ponovil je Proletarca Oblak, Tone Zupančič, Jakob Oblak in Tone Mlakar so darovali vsak \$1 Proletarcu v podporo. Mrak ne more delati, ker je invalid, zato živi na relifu. Iz Pt. Mariona sem se peljal naravnost v Morgantown, W. Va., in od tam v Scott Run. V Moni, W. Va., je rojakinja Terbižan ponovila Proletarca, zaeno pa pristavila, da se ne smem več vrniti, ker imajo preveč za čitanje. Odgovoril sem ji, da se me ne bo znebila.

(Konec prihodnjic)

Anton Zornik.

POROČILO O PRISPEVKIH

Mineral, Kan.—Na zadnji seji društva Orel št. 19 SNPJ smo pobirali prispevke za reveže v stari domovini. Vsega skupaj smo darovali \$62.50, poleg tega pa so člani prinesli veliko obleke in obutve, ki so v dobrem stanju. Vse je bilo odposlano na pristojno mesto. Ker nimam pri rokah računa, ne bomo poročali, koliko je tehtalo, bom pa drugič, ko bomo zopet poročali o prispevkih.

Darovali so denar sledeči rojaki: John in Mary Marolt \$5.50; po \$5: Mary Debelak, Jennie Sheme, Mary Cherne, Vincenc in Terezija Zalokar, Anton in Mary Potočnik, Andrej Burkelc in žena, Frank Žitnik in žena, Frank in Lucija Jugg.

Jennie Sheme je nakolektala \$10, sedem članov pa je darovalo po \$1, tako da znaša skupna vsota \$62.50.

Najlepša hvala vsem darovalcem, zlasti Jennie Sheme. Dasi ravno je sama uboga vdova, je darovala petak, opravila skupaj precej stare obleke, poleg tega pa je obiskala tudi sosedo Italijano. Pri italijanski družini Mike in Frances Saporito je dobila \$2. Kdo se bo tako obnesel prihodnjic, kot se je Jennie Sheme? Človeka veseli, ko vidi, da se ljudje zanimajo in pomagajo ne srečnim rojakom v stari domovini. "Vsakdo, kdor pomaga dežel, kjer je bil rojen, je obenem tudi dober ameriški državljan," je dejal predsednik Wilson, kar je velika resnica.

Slovenski narod ne bo prosil in beračil, kakor na primer Italijani, kajti je preveč ponosen in rajši trpi pomanjkanje. Upanje je, ako bo pomoč stalno prihajala v staro domovino, da se bo obrnilo na bolje. Upamo tudi, da se Hitlerjev "New Deal", ki je imel po Hitlerjevih besedah trajati tisoč let, pomeče proti koncu. Za Hitlerja se že piše l. 2945... V tlažbo mu naj bo, da je povzročil večje razdejaje kot njegov prednik Atila, hunski kralj, pred tisoč leti. Nemci so dokazali, da niso nič bolj napredni kot Atilovi razbojniki, kateri so požigali mesta in vasi ter uničili vse, kar jim je prišlo na pot.

Glasni priči nemške krvočlonosti sta Poljska in Jugoslavija. Krematoriji pri Lublinu na Poljskem bodo žive priče nemške "kulture" prihodnjih tisoč let! Kaj vse so uganjali, nam v Ameriki ni dosti znano, ampak že to, kar vemo, je preveč in človeka stresa groza, ko misli na njihovo divjaštvo.

Se enkrat iskrena hvala vsem darovalcem!

Frank Jugg in Anton Potočnik, nabiralca.

O ČEVJARJH

Cleveland, O.—Naši "suštariji", ki pa so vsi zdravi in popravljajo ter pribijajo podplate, so: Frank Dacar, Frank Žavbi in Mike Urek. Slednjega imam na muhi.

Na koncu poulične proge Nottingham, kjer je tako zvani "Y" (po naše bi rekli wj), je imela naša Josephine Rodica svojo taverno, kjer smo se delavci poulične ustavljali in pili kavo in jedli juho ali kaj drugega. Včasih je gospodinja rekla, naj si kar sam pomagam in opraviž

Slovenija v borbi za svobodo

Mirko G. Kuhel, tajnik SANSa

(Nadaljevanje)

VII.

Ali je narod zrel za demokracijo?

Pismenost naroda je dobro kazala, če je ljudstvo zrelo za demokracijo ali ne. V Sloveniji razen malih izjem vsaka odrasla oseba čita in piše. Danes je tam težko najti normalnega človeka, ki bi bil nepismen, kajti osnovna izobrazba je zelo razširjena in skoraj je ni vasi, ki bi ne imela ljudske šole. In to kljub dejstvu, da je mnogo vasi brez učiteljev in učiteljic in morajo starši in drugi člani obitelji otroke učiti.

V Sloveniji ne gre za vprašanje, ali se dovoli demokracija nevednemu narodu, temveč ali se demokracija dovoli ljudstvu, ki čita in razumeva. Za slovenski narod je vojna in kruta okupacija velika politična šola. Slovenci bodo sigurno znali ceniti pravo vrednost demokracije, kajti s svojo lastno krvjo so plačali zanjo visoko ceno. Partizansko gibanje se zaveda, da gre do določene mere za izobrazbo in da je danes smatra za navadno, vsakdanjo stvar.

Marsikateri Amerikanece bo priznal, da so si ameriški pionirji na isti način priborili svoje demokracijske ugodnosti, toda jih danes smatra za navadno, vsakdanjo stvar.

Osnutek federativne Jugoslavije
Slovenci so sedaj pričeli izvajati demokracijo in jo bodo nedvomno razvili do visoke, o kateri v predvojni Jugoslaviji še pojma niso imeli. Vsaka izmed šestih enot federativne Jugoslavije bo imela po 30 poslancev v federalnem parlamentu ali skupščini brez razlike na število prebivalstva. Te enote so Srbija, Hrvaška, Slovenija, Črna gora, Bosna-Hercegovina in Makedonija. Za vsak milijon prebivalstva nad prvim milijonom in pol katerekoli enote bo dodanih 10 poslancev. Na ta način bodo narodi z višjim številom prebivalstva imeli sorazmerno večje zastopstvo, toda za osnovne potrebe najmanjšega naroda bo še vedno skrbela minimalna skupina tridesetih poslancev. Slovenija z 2.500.000 prebivalcev, vključno s Primorjem, Trst, Gorico, severno Istro in Korško, je na tej podlagi izvolila in poslala v Jajce svojih 40 poslancev. Ta sistem bo onemogočil predvojni položaj, ko je Slovenija imela le 25 poslancev v jugoslovanski skupščini, ki je štela 625 članov.

AVNOJ obiskal Slovenijo
Narodni odbor Antifašističnega veča narodne osvoboditve Jugoslavije (AVNOJ) je poslal posebno delegacijo v Slovenijo, da opazuje ravnanje slovenskega parlamenta in ljudske volitve. Med temi delegati so bili dr. Ivan Ribar, Edo Kardelj, dr. Kocbek, Moša, Pijade, Vujčić, Filipović, Zečević in drugi. Toda prišli so tudi kot svetovalci. V Sloveniji so se mudili od februarja do maja 1944 in v tej dobi so imeli prvovrstno priliko opazovati delovanje demokracije v Sloveniji.

Potovali so 45 dni peš in s konoj predno so dospeli v Črnomelj. S svojim prihodom so tudi počastili ves slovenski narod, kajti jasno je, da nastaja velika razlika med Slovenci ter Srbi in Hrvati; ti slednji tedaj še niso doma pričeli izvajati zaključkov kongresa v Jajcu. Ko je delegacija odpotovala proti jugu, je bila zelo zadovoljna, kajti prvi parlament in demokracijo politično delovanje je bilo zapričeto v Hitlerjevi Evropi, in to v Sloveniji.

Izbranje kandidatov
Listine kandidatov ni sestavila samo ena stranka. V Belokranjini je bil izvoljen kandidat, ki je javno pokazal belogardistične simpatije. Takih slučajev sicer ni bilo veliko, toda Osvobodilna fronta je tudi take kandidate pozdravljala, kajti potom svojega urada so taki kandidati spoznavali in se prepričali o demokraciji izvajanju javnega miru, ki ga ugotovili partizani.

Pri civilni upravi je bilo opaziti več in več novih obrazov in partizanske oblasti so se razveševale tega ljudskega odziva. Naravno je, da se je ta proces volitev prosto razvijal po vsem osvobojenem ozemlju. V nekaterih napol osvobojenih krajih so se tudi vršile podobne volitve, toda završiti so se morale v naglici. Volilci so se morali brez posebnih ceremonij hitro posloviti, če se je približeval sovražnik.

Pri nobenih volitvah ni bil navzoč kak častnik ali vojaški uradnik. Vojska je imela svojo proceduro za volitve. Vojaštvo je bilo popolnoma odsotno in nikjer ni vladala kaka prisiljenost. Volilci so morali biti redni prebivalci svojega volilnega okrožja. In ker se po malih vaseh in trgih prebivalstvo zelo redko preseljuje, ni bilo nobene možnosti za uporabljanje "ponarejenih" glasovnic, ali da bi glasovali napačni volilci z namenom, da bi prevlekli volitve na svojo stran.

Jasno je tudi bilo, da je preprosti kmet razumeval tako glasovanje, kmet, ki ni menda še nikoli imel prilike izbirati si svojih lastnih voditeljev. To mu je tudi dajalo pogum, kajti dokazano je, da za zna preprosti narod izbirati svoje voditelje, samo če mu je dana prilika za to. Te volitve so tudi dokazale, da je glasovanje v Sloveniji zrela stvar.

Haile Selassie, cesar Etiopije, konferira s predsednikom Rooseveltom ob priliki, ko se je slednji vračal s krimskate konferencie. Ali Roosevelt išče "afro vpliva" tudi v Etiopiji? Najbrže...

De Gaulleva vlada in odporno gibanje

Pariz. (ONA)—Francosko odporno gibanje je znova postavilo zahtevo, da vlada generala De Gaulle nemudoma začne delati na reorganizaciji francoskega gospodarskega življenja, ne da bi čakala, da se sestane ustavodajna skupščina.

Louis Scillant, predsednik zbora narodnega odpora, je 28. febr. izjavil pred celokupno skupščino pokrajinskih odborov tega osvobodilnega gibanja, da program gospodarske reforme ne sme čakati, ter da je tudi najboljši porok obnove Francije ravno v teh reformah, ki bodo omogočile Franciji, da najbolje pomaga zaveznikom v skupnem vojnem naporu.

S tem so stopili odhojaji med de Gaullovo vlado in osvobodilnim gibanjem v krizo, kajti pokret odpora obtožuje vlado, da ne stori ničesar in da noče spojit gibanja z vlado. Vlada pa obtožuje odporni pokret, da stremi za tem, da postane država v državi.

Na gospodarskem polju so poglavite zahteve osvobodilnega gibanja naslednje: Nacionalizacija bank, zavarovalnih družb, rudokopov in premostitvenih vseh monopolnih industrij. De Gaulle ima podati tozadevno izjavo in se je baje pripravil, da predloži nekoliko spremenjen načrt nacionalizacije, ki bo omogočil prizadete industrije.

Verjetno je, da bo mnogo njegovih oponentov zadovoljnih tudi s takim spremenjenim programom, pod pogojem, da ga bo takoj začel izvajati. Ako pa bi hotel počakati, da se sestane ustavodajna skupščina, bodo nastala globoka nasprotstva v političnem življenju Francije.

Poleg gospodarskih vprašanj se pritožuje osvobodilno gibanje tudi radi tega, ker de Gaulleova vlada ne uvaža dovolj takozvane

branili s svojimi življenji v trenutku, ko so tudi glasovali.

Volitve, ki so uresničile zaključke prvega parlamenta in jih iz postav na papirju spremenile v faktična dejstva, so jasni dokaz, da je demokracija cilj in namen partizanskega gibanja in Osvobodilne fronte v Sloveniji. (Se nadaljuje)

nega posvetovalnega sveta, ki začasno nadomešča parlament. Poleg tega pa je de Gaulle mnenja, da je gibanje odpora storilo, kar je imelo storiti, ter da je zdaj preživela institucija, ki bi morala izginiti. V tem pa se osvobodilno gibanje ne sklada z njim, ker je prepričano, da je važno, da ostane na delu, dokler ne bo nova ustavodajna skupščina oblikovala nove Francije.

Zavezniški letalci in Paveličevi ustaši

Iz glavnega stana 15. zračne sile v Italiji. (ONA)—Po koncu vojne se bo imela vsa drhal faničnih teroristov, ki so popolnoma pod nemškimi vplivi in se imenujejo ustaši, zagovarjati pred zavezniško komisijo za vojne zločine—in to ne le za zločine proti svojim rojakom Jugoslovancem, temveč tudi proti ameriškim letalcem, katerih so pomorili veliko število.

Ustaši so najstrašnejši zločinci na vsem Balkanu—najbolj podla tolpa pokvarjenec. Njih število cenijo na približno 10.000 mož. Letalcem 15. zračne sile je bilo naročeno, naj se jih ogibajo, ako jih zadene usoda, da morajo pristati v zasedeni Jugoslaviji.

Ponovno se je pripetilo, da so poklali ujetje letalce. Tozadevna poročila so bila od tukaj že poslana komisiji za vojne zločine v London.

Nemci, ki so spoznali, da jim utegnejo ustaši mnogo koristiti z nenejnim notranjih sporov v Jugoslaviji, so že dolgo pred vojno podpirali ustaško gibanje in pozneje tudi pomagali ustanoviti teroristično Paveličevo Hrvaško. Ta drhal profesionalnih morilcev in divjakov bo eden težkih problemov povojne Evrope.

Češka vlada se vrača v domovino

London. (ONA)—Dr. Edvard Beneš je priredil v Londonu dne 21. febr. poslovilni večer pred odhodom v domovino, in je izjavil poročevalcu Overseas News Agency, da bo uveljavil takoj po svojem prihodu doma popolnoma ustavno vlado. Govorice zahtevajo, da bo češkoslovaška vlada zapustila London prihodnji teden ter da bo takoj v Košicah sestavljena nova provizorična vlada, ki bo obdržala oblast v rokah, dokler ne bo vsa dežela osvobodena.

Delo za pomoč narodu v domovini

New Orleans, Biloxi in Buras se pripravljajo na veliko akcijo

Zadnje čase se opaža vedno več aktivnosti med Američani jugoslovanskega porekla za pomoč izstradanemu narodu v stari domovini. Naš narod v Jugoslaviji je dal vse svoje, da vrati to vojno zmagovito v skupnosti s svojimi velikimi zavezniki. Do zdaj ni ni eden narod doprinesel toliko žrtev v krvi in opustošenju svoje domovine kakor narodi v Jugoslaviji.

Posledice tega so naravnost strašne. Naš narod je danes nagin bos, lačen in izmučen. Na stotine jih umira od lakote vsak teden. Kakor da ni to dovolj, so nastopile še razne epidemije, katere tudi pobirajo dragoceno življenje naših ljudi. Narod se proti temu ne more boriti, ker nima zdravil, zdravnikov in tudi bolnišnic ne. Vse je sovražnik uničil, požgal in pobil. Sovražnik ni izbral sredstev, da uniči kar največ našemu narodu.

Dolžnost vsakega človeka v Ameriki, zlasti pa ljudi jugoslovanskega porekla, je ta, da dela z vsemi svojimi močmi, da pomaga našemu narodu. Nobena žrtev ni prevelika tukaj v Ameriki, koder nam je bilo k sreči prihranjeno gorje vojne. In narodi v Jugoslaviji so mnogo storili in doprinesli k temu, da je naša Amerika ostala nepoškodovana.

Naš narod na jugu je podvzel vrsto akcij, da organizira in izpelje resnično pomoč za svoje rodne brate v starem kraju.

Zedinjeni odbor južnoslovanskih Američanov v Burasu in New Orleansu kakor tudi Slavensko podporno društvo v Biloxiju so organizirali akcijo za zbiranje pomoči, pa bilo to denarni prispevki ali blago.

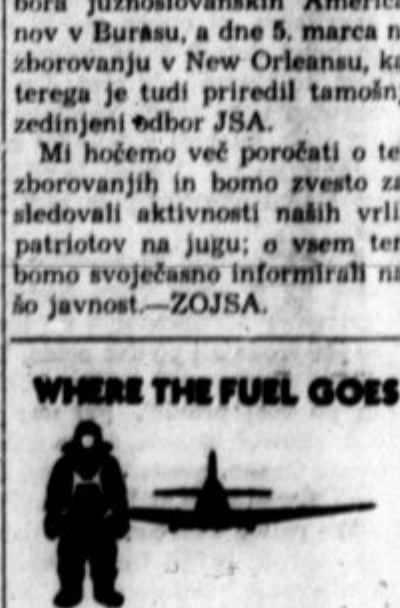
Dne 3. marca je imelo Slavensko podporno društvo v Biloxiju shod našega naroda v tem kraju. Na zborovanju je govoril Toma Babin, predstavnik ministrstva socialne politike v Jugoslaviji in predsednik Kluba jugoslovanskih pomorščakov v New Yorku. Klub pomorščakov je prejel mnogo pism iz domovine; v teh so popisane nepopolne težave in zločinstva, katere je prizadel sovražnik Jugoslovancem. Vrh tega so naši pomorščaki, člani kluba, vršili svojo težko dolžnost s prevažanjem vojnega materiala na razne fronte; imeli so priliko, da so prišli dosti blizu Jugoslaviji, da vidijo naš narod, da slišijo neposredno od njega samega o njegovih južnoslovanskih delih in da spoznajo vse težave, katere mora prenašati danes naš narod.

Toma Babin je kot predsednik zelo dobro poučen od svojih bratov pomorščakov o vseh teh zadevah. On je povedal našemu narodu na jugu, kaj vse so naši storili, zakaj danes dajejo drugi narodi Jugoslovane za vzgled, kako je treba delati, kako se boriti in kako umirati za svobodo in demokracijo pravice naroda. Jugoslovanski narod je to izvajal, preli moralja krvi, zato pa zna ceniti svojo svobodo in svojo demokracijo pravico. V bojih, v katerih je Jugoslavija izgubila okoli dva milijona sinov in hčera, se je rodila nova demokracijska Jugoslavija, vzorna država pravice, svobode in miru.

Dne 4. marca je govoril Babin na zborovanju Zedinjenega odbora južnoslovanskih Američanov v Burasu, a dne 5. marca na zborovanju v New Orleansu, katerega je tudi priredil tamošnji zedinjeni odbor JSA.

Mi hočemo več poročati o teh zborovanjih in bomo zvesto nasledovali aktivnosti naših vrlih patriotov na jugu; o vsem tem bomo svojačasno informirali našo javnost.—ZOJSA.

WHERE THE FUEL GOES

It takes 12,500 gallons of gasoline to train one pilot.

Slovenska žena v osvobodilni borbi

(Iz revije "Naša žena")

PO SKUPNI POTI

Žene nove Jugoslavije smo častno vršile svoje dolžnosti in jih vršimo tudi zdaj, ko bijejo zasluženi in svobodoljubni narodi poslednji boj z zadnjim sovražnikom, s Hitlerjevo Nemčijo. Vršile jih bomo tudi v bodoče, tedaj, ko bo ta boj dobojevan in bodo vsa ljudstva v mirnem življenju gradila lastno domovino.

Zato imamo pravico govoriti kazen za vse krivce, ki so našim narodom storili toliko gorja, za vse fašiste in Hitlerjeve, in tudi za one, ki so s tujim, sovražnikovim orožjem ubijali in še ubijajo naše sinove.

Mi smo eno le s tistimi, ki dajejo vse sile za to, da klone poslednji nečloveški zaslužjevalci—Hitlerjeva Nemčija... Na tej skupni volji je v treh letih borbe zrastle v nas Slovenkah topla ljubezen do vseh junaških slovenskih žena nove Jugoslavije in mogočnega Sovjetske zveze, do vseh zavednih žena Poljske in Čehoslovaške, ki se v velikem številu bore v vrstah rdeče armade proti smrtnemu sovražniku slovanstva. Srčno smo povezane z vsemi borbenimi ženami Anglije in Amerike, naših zapadnih zaveznic, v tem herojskem boju za demokracijo, z zavednimi ženami vsega sveta, vseh dežel.

Sovražnik nas vseh je isti, je Hitlerjeva Nemčija in tisti, ki ji pomagajo. Naš cilj je isti, resnična demokracija, ki bo našim narodom in bodočim rodovom omogočila srečno in mirno življenje, ki bo uničila enkrat za vselej večnega netilca vojn—fašizem.

Ponosne smo, da je borba slovenskih narodov in zapadnih zaveznikov proti nemškemu organiziranemu nasilju tako mogočna in uspešna. Ponosne smo, da doprinaša tudi naš mali slovenski narod take znatne dežele v tem boju. Ponosne smo končno na vsa dejanja, ki so jih izvršile in jih še vrše za zmago žene nove Jugoslavije in pozivamo žene vsega sveta, da se nam na tej poti pridružijo.

Slovenska žena je tako podprla osvobodilno fronto

Partizanstvo bi se na naši slovenski zemlji, ki je tako na gostoprijetnosti s prometnimi žilami, sploh ne moglo obdržati, kaj šele rasti in žeti uspehe, če ne bi uživalo trdne podpore zaledja, če ne bi bilo s tisoč vezmi povezna z ljudstvom. V tej vojni pa tvorijo zaledje pretežno žene. Moč naše narodne vojske torej glasno govori vsemu svetu, da je slovenska žena, kakor tudi žene ostalih jugoslovanskih narodov, z vsem srcem podprla osvobodilni boj.

Dejanja najbolj glasno govore...

Težko je reči, kateri del naše izmozgane in razkosane domovine je stopil bolj izmozgan v boj. Saj smo tudi v stari Jugoslaviji jedli koruzni kruh, da se je Hitler mastil z našo pšenico. Že takrat smo zmrzovali, ker so romali dolgi vlaki našega lesa v inozemstvo. Ta vojna pa je terjala od našega ljudstva velike žrtve. Po vsej slovenski zemlji štrle v zrak dimniki požganih domacij, katere so fašistom pokazali domači izdajalci. Med vsako ofenzivo je tujece pokrali vse, kar ljudje niso utegnili skriti. Dolge kolone voz so odvažale z znojem prigranano lastnino kmečkega ljudstva.

Vendar! Skoro brez vsake pomoči od zunaj je naše zaledje ves čas z ljubeznijo oskrbovalo našo vojsko z vsem potrebnim. In danes, po treh letih vojne, žene še vedno vsak borbeni praznik, da božiča in velike noči niti ne omenimo, proslave s tem, da si prostovoljno odtrgajo od svojih ust vsak skromni približek, da bi mogle z njim razveseliti naše bore.

Žene pa niso pomagale samo z darovi in delom. Prav kmalu so v množicah tudi dejansko posegle v borbo.

Dejstvo je, da so v treh letih množice naših žena in mater za domovino častno sprejele in prenesle nečloveške muke, žrtvovale osvobodilni stvari vse svoje imetje v ječah in taboriščih, žrtvovale celo najdražje, svoje otroke.

Dejstvo je, da diha iz herojskih dejanj naših številnih bork, bolničark, kurirk in političnih delavk neupogljiva volja, narodni ponos in resnična človeška veličina. Dejstvo je, da so mnoge dragocene žene žrtvovale tudi svoja življenja za našo svobodo.

Pred nami so težke in odgovorne naloge

Usoda naših narodnih sovražnikov je zapečaten. Zato divje bijejo okoli sebe in iščejo novih sredstev, da bi se rešili, da bi oslabili tiste, katerih je bodočnost.

Tudi v ljudskih ustvaritvah se različi narodni značaj

Naša odločna osvobodilna borba je morala nujno vplivati na preoblikovanje našega narodnega značaja... V vsej zgodovini smo bili narod hlapcev, danes pa je drugače. Postali smo narod borcev in herojev. Ali je slovenska žena postala v teh treh letih res nov človek? Slovenska žena je to s svojimi dejanji pokazala. Dokazale so to številne borke, ki so prvič v slovenski zgodovini postale—vojaki.

Žene ustvarjajo borbene pesmi in igre. Ko se sklanjajo nad vezanjem, ko krase pecivo, namenjeno partizanom, vpletajo med prastare narodne vzorce motive novega časa. Raste mlada narodna umetnost, sloneča na starih izročilih in oplenjena z duhom naše borbe.—Tudi druge narodne odlike, ki nam jih je dolgo suženstvo zatrla, spet oživljajo v duši naše žene. Nesebična medsebojna pomoč, žena pri delu in pri srčnih gostoljubnost kažeta, da se je tudi slovenska žena v tej borbi otresla vse nesebične navlake.

Junakinje

Mati Ivančičeva, verna kmečka žena, je žrtvovala za osvoboditev štiri sinove in ni klonila. V AVNOJU pomaga graditi temelje nove Jugoslavije... Po vseh Jugoslaviji znana in priljubljena Kata Pejinovic je mati padlih sinov... In Majenova mati, pa Sobarjeva iz Bala Krajine, ki je rodila štiri dekleta, od katerih so že tri junaško padle v borbi... Štajerka Lenčka Mrzeljeva... Gorenjska Irena in Darja... učiteljica Franja Zupancičeva iz Hrastnika, ki je tik pred umrtitvijo zabrusila svojim morilecem v obraz: "In vendar bomo zmagali mi!"... Ljubljanka Vida Pregarčeva, 20-letna namestnica v "Satur-nusu", ustreljena ob belem dnevu na dvorišču tovarne, si je strgala robec z obraza in pogumno zrla v puškino cev... Malci Beličeva z Vida pri Ljubljani, mučena do smrti... In bolničarke: mala Nada iz Gubeve, Pavla, Maša Jurčević, Zora Novak, borka Vida, Smiljka, Šobarjeva Tončka s sestrami, Serčeljeva Olga in druge... Vse te in še mnoge druge kraste zgodovino svete osvobodilne vojne s svojimi blestečimi junakinja...

Gorenjska junakinja Irena

Ko so jo nekeje v neki hiši obkolili Nemci in je začutila, da ji ni več izhoda, je najprej uničila vse papirje, ki jim niso smeli priti v roke, nato pa jih je počakala s pištolo v roki. S seboj v grob je nesla skrivnost, ali je morala pasti od lastne krogle, da bi je žive ne dobili v roke, ali je padla od njihove krogle?

Njeno mrtvo truplo so Nemci zveržnoko skrunili in sramotili. Tako so jo pustili ležati mrtvo. In od vsepovedi so, kljub najstrožji prepovedi, romali k njej naši ljudje, jo pobožno zasuli s cvetjem kar na tistih tleh, ki so bila še mokra od njene krvi... To je togotilo njene morilce... zato so šli in razkopali njen grob, ji vzeli križ in razmetali cvetje. Toda zvestoba je silnejša od smrti—preko noči je Irena zopet počivala pod novo gomilo cvetja, imela je nov križ, še več vencev in še več dehtenih rož... Čez dan so ji sovražni ljudje vsa ta priznanja zopet pobrali. Gestapu udinjane družine so pošiljale na njen grob lastne otroke, da so ji razmetali grob, ji ukradli križ in rože... (Poslala Anna P. Krasna.)

Slika ameriške delegacije unij CIO, ki se je udeležila mednarodne delavske konference v Londonu, na kateri je bila storjena podlaga za ustanovitev nove delavske internacionale.

RDEČA KOKARDA

Roman iz velike francoske revolucije

STANLEY WEYMAN

(Nadaljevanje)

"Ne," je dejal, "na to nisem pomislil."
"Nu, zakaj je ne vprašate zdaj?"
"Zakaj baš mene? Vprašajte rajši gospoda vikonta," se je z brezskrbnim glasom odrezala gospa de Saint-Alais. "Vprašajte ga, kakšne barve za zaleki na uniformah quercyjske narodne straže."
"Rdeči so!" sem vzkliknil z burno radostjo. "Rdeči!"
Spomnil sem se Butonove suknje, ki sem jo bil videl pred kovačnico na tleh. A kako je vedela to markiza, mi je še danes uganka.
"Mhm!" je dejal gospod Flandre in na obrazu se mu je poznalo, da ni nič kaj prepričan. "Zaradi tega nosi gospodična rdečo kokardo?"
"Ne, gospod župan," je odgovorila in po njenem hudomušnem nasmešku sem videl, da ga ima za norca. "Tista, ki jo nosi, nisem jaz, mapak moja hči. Če hočete zvedeti več, vprašajte njo samo."

Gospod Flandre ni bil nič manj radoveden in nič manj vnet za lepi spol kakor vsak drugi meščan.
"Gospodična," se je spakljivo vlijudnostjo obrnil k Denizi, "če bi mi hoteli napraviti to izredno veselje..."

Deniza, ki se je dotlej skrivala za materjo, se je pri teh besedah čepav nerada, pokazala najinim očem. Toda ko je odprla usta in izrekla prvih nekaj besed, sem spoznal vso izpremembo, ki se je bila izvršila v njej. Namestu blede utrujenosti, ki ji je pravkar še pokrivala obraz, sem videl na njenem čelu rdečico; oči je imela svetle in vse zalite s solzami.

"Razlog je kaj preprost, gospod," je dejala s tihim glasom. "V tem polku služi moj zaročenec."

"To je vzrok, da nosite rdečo kokardo?" je ves zadavljen vzkliknil župan.

"Ljubim ga," je dodala s prelestno plahostjo. "In za trenutek — o radost! — so se njene oči uprle v moje oči."

"Ne vem, kateri izmed naju je bolj zardel, ona ali jaz. Umazani, podli brlog se mi je zdel lepši od kraljevskega dvorca in radostno sem potegnil vase njegov čad in dim. Niti sanjati se ne bi bil upal tega, kar je bila rekla, še manj pa tega, kar so mi povedale njene oči, ko so se srečale z mojimi in ušle vse moje bitje z žarkim ognjem ljubezni! Preslišal sem županov okrogli odgovor in njegov debeli smeh; ovestil sem se šele, ko se je Deniza umaknila za mater, da bi skrila svojo rdečico, in sem zagledal na njenem mestu markizo, ki je držala prst na ustih ter me z očmi opominjala naj bom previden."

Romantični značaj, ko ga je dalo prigodi Denizino priznanje, je razrešil županu poslednji sum in osvojil njegovo srce. Sladko je gledal markizo ter z očetovsko galantnostjo smehljal njeni hčerki.

"Kar težko mi je obžalovati to pomoč, gospa," je rekel z okorno vlijudnostjo. "Prinesla mi je srečo, da sem vas spoznal."

"Oh, gospod župan!" je sladko zagostolela markiza.

"Toda prilike v naših krajih so res tako žalostne, da za dame ni varno, če potujejo brez spremstva. S tem se izpostavljajo..."

"Hujšim srečanjem, nego je bilo naše," je odvrnila gospa de Saint-Alais in ga očarljivo pogledala. "Škoda, da to ni vse, česar se je bati nam ubogim ženskam!" je dodala z novim sladkim pogledom.

"Oh, gospa!" je vzkliknil ves blažen.

"Toda medve na žalost nimava spremljevalca."

Debeli župan je vzdihnil; očitno ga je mikalo, da bi se sam ponudil.

A tedajci mu je prišlo na um: "Nemara da bi ta gospod..." Pogledal me je. "V Nimes ste namenjeni, jelite, gospod vikont?"

"Da," sem rekel. "In seveda, če bi gospa Correasova..."

"Oh, nerada bi bila gospodu vikontu v nadlego," je dejala markiza.

Odmaknila se je od mene in se približala gospodu Flandru, češ, naj tudi on razume njene pomisleke.

"Porok sem vam, da vaša družba ne bo nikomur v nadlego," je vzneseno odvrnil župan. "Toda če bi se gospod vikont obotavljal," — tako govorec je položil roko na srce — "bom vsekako našel človeka, ki pojde z vami..."

"Kdo bo to?" je poredno vprašala markiza. "Jaz sam!"

"Oh!" je vzkliknila. "V tem primeru..."

A tedajci se mi je zadelo, da smem brez strahu postati smešnejši.

"Ne, ne," sem dejal. "Gospod župan ima o meni preslabo mnenje. Verjemite mi, gospa, da bom srečen, če vam morem koristiti; sicer imamo pa isto pot."

"Hvaležna vam bom," je z vso ljubkostjo odgovorila markiza. "Najprej je seveda treba, da gospod župan izpusti svoji ubogi jetnici — zdaj, ko ve, da je njiju edina krivda v tem, da simpatizirata z narodno stražo."

"Vzeti hočem odgovornost nase," je z veliko važnostjo odgovoril gospod Flandre, ko je bil zdaj do dobra omehčan. "Stvar je docela jasna, toda... zaradi morebitnih sitnosti bo vendarle dobro, da odrinete kar moči zgodaj. Po vašem odhodu bom že gledal, da podam oblastem zadostna pojasnila. In če vam ni prenevrčno, da prenočite tu," je končal, v zadregi gledaje okoli sebe, "tedaj bi rekel, da..."

"Zdaj, ko sva potolaženi zastran svoje usode, nama ne bo več tako strašno težko," je z vzdihom rekla markiza. "Vaše besede so me pomirile."

Podala mu je belo, še vedno mehko roko in župan jo je spoštljivo poljubil.

Kaj naj rečem o drugem jutru, ko sem prišel s kočije krčji in sem pred čisto mrkami vstati zagledal markizo in njeno hčer, ki sta me drgetaje pričakovali? Kaj naj rečem o tem, kako sem držal Denizine prste v svoji roki, ko sem ji pomagal v voz, in kako sem ji sedel nasproti, na mesto, s katerega mi jo je bilo gledati iz obličja v obličja vso dolgo pot do Nimesa?

Jutranja zarja se ni bila obledela in dreve se je še črno risalo na nebu; ko smo pomelilekemu mostu zdržali čez reko Tarn in zavili v Doubriško dolino.

Mrak v kočiji nam je branil, da nismo mogli videti drug drugega. A tedajci se je oglašil iz temnega kota, kjer je sedela markiza njen smeh.

"O, Rikard, o, moj kralji!" je zapela.

Nato je vzkliknila:

"Oh, ta debeli, domisljavi tepec!"

Takšno govorjenje o županu, ki je bil vendarle zelo dober z nami, se mi je zdelo okrutno, če ne kar nevhvalno; toda molčal sem, kar sem spoštoval v njej Denizino mater.

Deniza mi je sedela nasproti — bil sem srečen. Srečen sem bil, da sem mogel ugrabiti, kaj mi poreče in kako me pogleda, ko se zdani, kako bo njen mili obrazek, ki je nerazločno seval iz kota velike stare kočije, ves last mojih pogledov, in kako bom pasel na njem oči ter ga izpraševal in razbiral v dolgih urah te rajске vožnje.

(Dalje prihodnjič.)

Spomini Krištofovega Pepčka

Jošip Suchy

Meksikajnarji

Najbrž so tiste čase tudi v mojem rodnem mestu že zaznali za potek nemško-francoske vojne. Pa kako ne, saj so se zanimali tudi za prekucijo v Meksiko in v našem mestu je bilo takrat precejšnje število "Meksikajnarjev".

To so onih od solnce zagorelih, mračnih, črnobradih mož, ki so bili nekaj od grode meksikanskega cesarja Maksimilijana. Še danes jih zrem pred seboj. Mati me je ob vsaki priliki opozorila nanje. "Vidiš, Pepček," je rekla, "to so tisti možje, ki so šli daleč tja čez veliko lužo. Le oglej si jih, ali vidiš, kakšne škornje imajo, to so meksikanske." In res so prišli v modo. Prej je naš kmet nosil dolge, iz enega kosa izdelane škornje, ki so segali nad kolena in bili še zgoraj "zarobljeni", to se pravi, dali so se razviti, da so segali prav gori do konca stegna. Sedaj pa, odkar so prišli Meksikajnarji nazaj, so jih polagoma začeli nadomeščati s takimi škornji, ki so bili okoli

meč nabrani v gube kakor harmonike. Zada na peti so imeli nekak rilček, kakor ostrogo. Pravili so, da je ta ostroga radi tega, da se škornji laže sezujejo. O tem jaz takrat seveda nisem dosti razmišljal.

Ko sem spet nekaj potil pse po glavnem trgu, me zagrabi v trenutku, ko sem že držal kužka za rep, kosmata roka. Vsaj zdelo se mi je takoj, ker je bila tako črna. Ko sem prišel k zavesti, sem zrl v lice — Meksikajnarju. Sprva sem se prestrašil, potem pa se mi je že prst zmaknil med usta — znak, da sem bil v zadregi — in končno sem korajžno pogledal možu v oči.

Pa da opišem, kakšen sem bil. Bilo mi je sedem tri leta. Pravili so mi stara mati, da sem kljub svojim debelušnim nočim, nabrekliu trebušku in debeli zadnjiči znal strašno hitro teči. Prav rad sem jim verjel, zakaj hitremu tekanju sem se privadil, ker mi je vedno pretila nevarnost od sosedovih dečakov in psov.

Cucki so me zato tako nadlegovali, ker sem po takratni šegi nosil obleko, to se pravi hlače in telovnik iz enega kosca. Imelo je pa oblačilo to nerodno slabost, da se je zapenjalo na hrbtu. Odzadaj je skozi vedno odprti spodnji del telovnika, tam, kjer so se začemale hlače, drzno silila na svetlo — srajčica. In ta kos platna je bil večni "kamen spotike" za vse pse. Ta konček srajčice je imel zame neprilčno, za onega pa, ki me je hotel doteči, jako pripravno plat, to namreč, da sem, čim je okrutna roka usode zgrabila za srajčnik, telebnil z debelim trebuhom na tla. Včasih je potem po hlačni odprtini pela tudi šiba.

Takrat so bili "štaberli" v navadi, to je neka vrsta španske trstike. Pri Podrekarju na trgu so jih prodajali po dva solda. Te štacune smo se vsi paglavci bali. In po vsej pravici. Pri nas je bila namreč navada, da so stari umeli kazni poostri s tem, da smo morali sami hoditi po mučilniško palico v štacuno. Od tistega časa je prišlo tudi v običaj "tlakovanje" zadnjega, oh, tako občutljivega dela telesa.

Pri nas smo imeli dekle Mico, ki je nas pamže strašno rada imela. Vselej — in to je seveda

AS IWO JIMA WAS SOFTENED FOR INVASION

WRECKED JAP PLANES lie strewn around on cratered air strips (lower left) and smoke rises high from burning installations on Iwo Jima, Japan, the Volcano group, in this picture made from a U. S. reconnaissance plane before our Marines stormed ashore to take the stronghold. A Pacific outpost 780 miles south of Tokyo, Iwo Jima was hit by U. S. shells or bombs through 74 consecutive days and was under incessant attack by land and sea for three days before the landings. This is a U. S. Navy photo.

Micka že naprej vedela, ko se naši zakrknjeni kosmati vesti še sanjalo ni — če nam je pretila nevarnost batiranja, nam je s svojo milosrdno roko — Bog ji daj večni mir in pokoj! — podtaknila skozi hlačno odprtino — podlago, obstoječo iz kosa flanele. Ni čuda, da so se potem mati vedno jezili, češ, glej ga no, še ne zme ni se ne. Pa kako bi se zmenil, ko so se udarci odbijali od podlage kakor bob od stene. Ta "furltelj", kakor smo ga pozneje nazivali, mi je kaj dobro služil v šolskih letih. Mojsrsko sem ga znal uporabljati.

A, da se vrnem spet k Meksikajnarju! Bil je to stari Ožba — najbrž popačeno ime Osvald — velikan, kateremu sem segel komaj do meč. "Pepček," je rekel, "pejdi z menoj, povem ti lepo storijo." Pa sva šla tja v njegovo delavnico — bil je mizar. Posadil me je na škobeljnik, mi dal v roko kos kruha ter si prižgal pipo. "Aljo, fant," je rekel, "sedaj pa le poslušaj!" In pripovedoval mi je o drami v Queretaru. Tam, mož se mi je zelo priljubil. Vsak dan sem pohitel k Meksikajnarju in nešteto krat mi je moral ponoviti vso žalostno zgodbo cesarja Maksimilijana, kako so streljali nanj in kako je padel...

Pri Meksikajnarju sem se izučil tudi mizarstva, vsaj kakor sem sam mislil. Mati mi je morala kupiti žago.

Meksikajnarji so izumrli in z njimi vsa tista poezija patriarhalnih časov v provincialnem mestu. Takrat so bile hiše še zaznamovane s številkami od 1 do recimo 400. Misliti si morate, da smo si vsi frkolini šteli v čast, najti takoj hišo, ki je nosila, denimo številko 99. Še pismonoša me je včasih vprašal: "Ti, Pepček, kje pa je pri Tancetovih?" — "Aha," sem rekel, "to je numara 44." Pa sem dobil v dar bonbonček.

Oh, živeli smo takrat tako brezskrbno življenje. Škornje — meksikanske so odsihodob nosili vsi podgorski fantje, kadar so šli na "auf". Marsikaj purgar je zmajeval z glavo: "Oh, ti Meksikajnarji!"

Zaga, veverica in ciperzamen

Odkar mi je mati kupila žago, ni bilo več miru v hiši. Stari Ožba mi je ostril žago ter jo vsak dan na novo napel. Napravil mi je tudi stojalo, preko katerega sem položil desko, ki sem jo potem rezal na kratke kose.

Ožba je nekoč obel. Ko sem spet prišel v njegovo delavnico, me je osorno, to se pravi, s štaberlom napodil njegov pomočnik Jernej. Pravil mi je: "Kar ven se spravi, ti nepridiprav!" Najbrž mi je zavidal mojstveno naklonjenost. Sicer je imel prav, namreč Jernej. Res sem bil velik nebedigatreba.

Kmalu mi je zmanjkalo desk. Žago sem znal že sam napeti. Pa sem se izmuznil iz Mickinega varstva, vzal žago s seboj ter stopil v otroško sobo. Tu sem najprej prišel pri stolih. Lepo sem našel vsakega toliko, da se ni kar sesedel, pač pa so se mu lomile noge, čim ga je Micka pri pospravljanju prestavila. Pela je šiba — po podlagi seveda.

Nekoč sem stopil v salon. Da, v tistih staroverskih časih smo imeli še sobo za goste. Tam je stalo vse povprek foteljev, zof itd. Lotil sem se takoj dela in bil pravkar zaposlen z naslonjačem, ko se odpro vrata, skozi katera vstopi — mati. Sprejela sem nevarnost. Na mah sem se potuhnil, obesil glavo preko naslonjača, kakor da bi bil umrl, in s tem dosegel, da je mati začela vpiti: "Pomagajte, Pepček je mrtev!" Ko sta prileteli v sobo stara mati in Micka, je Pepček že čepel za zozo. Vendar pa sem s tem ublažil mamino prvo

jezo. Nič mi ni rekla, nasprotno, celo stiskala me je k sebi ter me božala. Znati se morali vsi podgorski fantje, kadar so šli na "auf". Marsikaj purgar je zmajeval z glavo: "Oh, ti Meksikajnarji!"

Pri hiši smo imeli rdečkasto veverico. Z veverico sva bila nerazdružljiva prijatelja. Čim sem vstopil skozi večna vrata, sem jo že imel na glavi. Če sem tekkel po stopnicah, je plezala veverica po držaju navzgor. Kadar se je prithotapila v kuhinjo, se je vedno zatekla v moje roke, ker se je — čudno, da imajo živali tak oster čut — bala Micke. Micka je v isti sapi ljubila mene in sovražila veverico. Bog ji ti greh odpusti! Veverica je bila povsod znana. Po vsem mestu se je prosto izprehajala. Celotno macke so se je bale. Pa tudi ni razumela šale. Kadar jo je nadlegovala neprevdna mucka, precej jo je ugriznila s svojimi velikimi sekavci. Neutoljivo sem jokala, ko je nekoč ves dan ni bilo domov. In res ni prišla več. Gotovo jo je pogubila nevarnost, ki jo je vedno izživala.

Tam pri Podrekarju so imeli na prodaj tudi "ciperzamen". To je bil neke vrste sladkorček, kakor pšeno droben, raznih barv in grenkosladkega okusa. Za krajcar se ga je dobilo celo pest. Kar se tega tiče, sem bil jaz nedvomno najboljši Podrekarjev kupec. Vsaj dvakrat na dan sem si ga kupil. Užival sem ga običajno na način, da sem jezik približal dlanu.

NADUHA

Pisite po brezplačno poskusno ponudbo
AKO TRPITE VSELED BRONHITIS, NAUHO PAROKSIZME, kašlja, pliskanja v prsih — tedaj pišite po nič plačano, brezplačno poskusno ponudbo. Še posebno nas zanimajo "brez pomoči" službi. NACOR, 312-X State Life Bldg., Indianapolis, 4, Ind.

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklopu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto in prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vsa enaka, za člana ali nečlane \$6.00 na eno leto naročnino. Če va člani še plačajo pri assessmentu \$1.50 na tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni varstva, reči, da je list predrag za člane SNPJ. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Pojasnilo: Vselej kakor hitro kateri tak članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročnino.

Cena listu Prosveta je:	
Za Zoroč dravne in Kanado \$6.00	Za Chicago in okolico je \$7.50
1 tednik in 4.00	1 tednik in 6.50
2 tednika in 3.00	2 tednika in 5.10
3 tednika in 2.40	3 tednika in 4.50
4 tednike in 1.80	4 tednike in 3.70
5 tednikov in 1.20	5 tednikov in 2.50
Za Evropo je \$9.00	

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v plam in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

PROSVETA, SNPJ,
2637 So. Lawndale Ave.
Chicago 23, Ill.

Priročeno pošiljam naročnino na list Prosveto vsoto \$ _____

1. Ime _____ Čl. družstva št. _____

Naslov _____

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od sledenč članov moje družine:

2. _____ Čl. družstva št. _____

3. _____ Čl. družstva št. _____

4. _____ Čl. družstva št. _____

Mesto _____ Drava _____

Nov naročnik ☐ Star naročnik ☐

ni, na kateri je bil nasut ciperzamen ter obloženi jezik zopet potegnil v brlog. Štrikrat se osladil jezik in dlan je bila prazna. Ciperzamen je imel to prenost, da se po njem niso zaredili gliste, in morda gre tudi njemu nekaj zasluge, da sem imel vedno dober tek in zdravo polt. (Dalje prihodnjič.)

V Prosveti so dnevne svetlobe in delavske vesti. Ali imate vsak dan?

Razni mali oglasi

"LINOTYPE OPERATOR"
Delo dobi Slovenec črkostavilno stroju. Za pojasnila prijavi osebno ali pismeno na naslov: Prosveta-Tiskarna S.N.P.J. 2637 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

PRODA SE 3 nadst. zidana hiša Lastnik v 3. nadst.—2003 W. Harrison

Pomočnik v pekarni
Dobra plača
Stalno delo po dnevu

Reuter's Bakery
7177 W. Grand—MERRIMAC

POTREBUJEMO težake 6 dni tednu. Unijako konstrukcijsko delo 1140 N. Kostner Ave. Randolph

POTREBUJEMO ženske za kuhinje. Odraščeno, ni pranja. Privatan, ob večerih prosti 4550 M. waukee Ave. Kildare 2117.

MOČNE MOŠKE IN MLADENICE
Za učiti se čiščenja v preprobi. Dobro tuji povojno delo. 75c na uro, za začetek. 4632 Lawrence Ave.

NA PRODAJ—poslojpe in trgovine Poleg kole, 2 sobi zadel, 4 sobe z garazjo. Zaprt porč. Nizka cena 1807 S. Komensky Ave.

PRODA SE 2 stan. pol opeka in lesena hiša. 5 sob vsako stan. 2 garaže. Zaprt porč. Nizka cena 1807 S. Komensky Ave.

DELO DOBE
HIŠNICE
"JANITRESSES"

Zenske za čiščenje
Delovne ure od 5:30 popoldne do 12. ure večer. Voljne najna industrija.

Rabimo tudi pomočnice v jedilnici
7177 W. Grand—MERRIMAC

ILLINOIS BELL
TELEPHONE
COMPANY

"EMPLOYMENT OFFICE"
ZA ŽENSKO

Street Floor
309 W. Washington
Street